BETOOG D66 PEEL EN MAAS

Voorzitter,

Vandaag bespreken we de eerste begroting van deze nieuwe bestuursperiode. Een begroting waarin ambities worden uitgesproken en de financiële koers voor de komende jaren wordt uitgezet. Laat ik beginnen met te zeggen dat D66 nagenoeg te spreken is over de richting van deze begroting. We zien een aantal goede stappen en herkennen verschillende ambities en opgaven die ook wij belangrijk vinden.

D66 kiest deze bestuursperiode voor een constructieve, maar kritische oppositie. We denken mee waar dat kan, steunen voorstellen waar we tevreden over zijn en scherpen aan waar dat nodig is. Niet om het college dwars te zitten, maar omdat we samen de verantwoordelijkheid dragen om Peel en Maas vooruit te helpen.

We zijn blij met de stappen die worden gezet op het gebied van woningbouw. De ambitie om in alle dorpen woningen toe te voegen, de aandacht voor doorstroming en het versnellen van procedures zijn belangrijk. Maar uiteindelijk gaat het niet om ambities op papier, maar om de woningen die daadwerkelijk worden gebouwd. Juist voor starters, jonge gezinnen en ouderen die in hun eigen dorp willen blijven wonen.

Ook de aandacht voor onze vitale gemeenschappen waarderen we. De kracht van Peel en Maas zit voor een belangrijk deel in onze dorpen, verenigingen en de vele vrijwilligers die zich dagelijks inzetten. Tegelijkertijd maken we ons zorgen over de toekomst van het vrijwilligerswerk. Daarbij gaat het zowel om het aantal mensen dat zich wil inzetten als om de veranderende manier waarop zij dat willen doen. Vrijwilligers kiezen steeds vaker voor flexibele inzet in plaats van structurele verplichtingen.

Dat vraagt ook iets van ons als gemeente. We kunnen niet blijven verwachten dat het verenigingsleven morgen op dezelfde manier georganiseerd is als gisteren. Hoe zorgen we ervoor dat onze gemeenschappen vitaal blijven, ook wanneer het traditionele vrijwilligersmodel verandert? Wat ons betreft verdient dit de komende jaren nadrukkelijk aandacht.

Voorzitter,

Dan ons buitengebied. Misschien wel een van de grootste uitdagingen voor de toekomst van Peel en Maas. We hebben het over landbouw, natuur, water, wonen, gezondheid en economie. Allemaal belangen die samenkomen in een gebied waar de ruimte steeds schaarser wordt.

De komende jaren werken we aan een nieuwe omgevingsvisie. Wat D66 betreft is dit hét moment om duidelijke keuzes te maken. Niet alles kan overal. En niet iedere ambitie is met iedere andere ambitie te verenigen. Dat vraagt om keuzes die misschien niet altijd bij iedereen populair zijn. Maar niet kiezen is uiteindelijk ook een keuze. En daarmee helpen we inwoners en ondernemers niet verder. En daarom dienen we twee amendementen in die hierop aansluiten.

Met ons eerste amendement vragen we onderzoek naar de mogelijkheden om de impact van bloemen- en bollenteelt op de gezondheid van inwoners en de leefomgeving te beperken. We willen de zorgen van omwonenden serieus nemen en inzicht krijgen in wat de gemeente kan doen, met oog voor de belangen van zowel inwoners als agrarisch ondernemers.

Met ons tweede amendement richten we ons op nieuwe economische kansen in het buitengebied. Denk aan recreatie, zorg, circulaire bedrijvigheid en kleinschalig vakmanschap. We willen onderzoeken welke activiteiten en aanvullende verdienmodellen perspectief bieden aan ondernemers, waar deze het beste passen en welke meerwaarde ze opleveren voor onze dorpen en het landschap. Zo kunnen we, in het kader van de nieuwe omgevingsvisie, gerichter keuzes maken en ruimte bieden aan toekomstbestendig ondernemerschap.

Voorzitter,

En dan toch ook nog een compliment aan de VVD. Want we hebben behoorlijk moeten zoeken naar een herkenbaar VVD-standpunt in het PRO-akkoord. Maar gelukkig hebben we er in deze eerste begroting van het nieuwe college toch eentje gevonden: extra boa's! Ik vermoed dat de heer Steeghs vandaag met een grote glimlach naar deze begroting kijkt.

Maar zonder gekheid: ook D66 vindt het belangrijk dat onze gemeente veilig en leefbaar blijft. Extra handhavingscapaciteit kan daar zeker aan bijdragen.

Dan nog een belangrijk punt over de uitvoering van deze begroting. We zien dat de begroting op onderdelen concreter is uitgewerkt dan voorheen. Een goede ontwikkeling, maar wat ons betreft kan het nog scherper. Neem de drie fondsen van ieder één miljoen euro. Voor het buitengebied, de doorstroming op de woningmarkt en de toekomstbestendige arbeidsmarkt. Drie miljoen euro. Een stevig bedrag. Toch bekruipt ons het gevoel geld zoekt project. Er worden verschillende initiatieven genoemd, maar een helder totaalbeeld ontbreekt. Wat gaan we doen? Wanneer? Waar gaat het geld naartoe? En welke resultaten mogen we verwachten?

Daarom nodig ik de verantwoordelijke wethouders uit om ieder een korte pitch te geven. Wat gaan jullie met deze middelen concreet in beweging zetten? Welke eerste stappen zetten we in 2027? En wat merken onze inwoners daarvan?

Ook wij als gemeenteraad hebben een verantwoordelijkheid. Niet alleen om geld beschikbaar te stellen, maar ook om te controleren of het goed wordt besteed en de doelen worden bereikt. Daarom dienen we een derde amendement in. We vragen om een samenhangende actieagenda voor de drie fondsen. Met deze agenda willen we meer richting en focus aanbrengen. Welke doelen en resultaten streven we per fonds na? Waar liggen de prioriteiten? Hoe willen we de middelen inzetten en met welke partners gaan we aan de slag?

We begrijpen dat het gaat om maatschappelijke veranderingen die meerdere jaren vragen en die de gemeente niet alleen kan realiseren. Maar juist daarom is het belangrijk om inzichtelijk te maken welke eerste stappen we deze bestuursperiode zetten en wat die moeten opleveren.

De actieagenda ontvangen we uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027. Via de bijstellingsrapportages en jaarstukken willen we vervolgens inzicht krijgen in de uitvoering en

besteding van de middelen. Zodat we als raad de voortgang kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen.

Want boter bij de vis betekent wat ons betreft ook: laat zien welke vis, wanneer die op tafel komt en wat die ons oplevert.

Voorzitter,

Ik wil afsluiten met iets wat voor D66 wezenlijk is. Wij zitten hier niet alleen om het leven van onze inwoners morgen een stukje beter te maken. We zitten hier ook om vooruit te kijken. Dat vraagt dat we niet alleen reageren op de problemen van vandaag, maar ook anticiperen op de uitdagingen van overmorgen. Dat we durven te vernieuwen en keuzes te maken. Ook wanneer resultaten niet direct zichtbaar zijn of besluiten niet bij iedereen populair zijn. Een goede begroting biedt daarvoor de basis. Maar uiteindelijk telt wat we ervan weten te maken.

Alles overziend staat D66 positief tegenover deze begroting. Maar onze steun is geen blanco cheque. Wij leggen de uitvoering de komende jaren langs de meetlat van voortgang. Niet alleen wat we beloven, maar vooral wat we daadwerkelijk bereiken.

En waar het beter kan, blijven wij constructief meedenken en voorstellen doen om Peel en Maas vooruit te helpen.

Tot slot willen we onze waardering uitspreken voor de ambtelijke organisatie. Het opstellen van een begroting als deze vraagt veel werk en zorgvuldigheid. Dank aan alle medewerkers die hieraan hebben bijgedragen.

Dank u wel.